

Namn att minnas

Otto Nordenskiöld

Varför just Otto Nordenskiöld?

Den enda kommentar man hittills kunnat få till denna fråga lyder: han är i alla fall att föredra framför Roland Pålsson! Som meritlista för befattningen som radiochef är detta onekligen i magraste laget.

Utnämningen av Nordenskiöld är alltså hölj i dunkel. Det enda säkra är att tidpunkten kom som en knappast behaglig överraskning för Olof Rydbeck och än mindre för de vise män i UD som försöker passa ihop bitarna i nästa stora ambassadörspussel. Man kan inte undgå att notera den egendomliga omständigheten att Rydbeck vid en utfrågning i TV kort före Nordenskiölds utnämning generöst förklarade sig beredd att kvarstå som radiochef ytterligare något år. Detta skulle helt ha klaffat med UD:s planer på en större omflyttning på toppnivå nästa höst i vilken Rydbeck skulle ingå. Nu spräcktes dessa planer och Rydbeck svävar tills vidare fritt i luften som diplomat i disponibilitet.

Olof Rydbecks utveckling från en radiochef med makt, myndighet och ansvarskänsla till en kringskuren kung är ett problem, som det här skulle föra för långt att ingå på. Huvudsaken i detta sammanhang är att efter de två i programhänseende mycket självständiga kanalchefernas tillsättande befattningen som radiochef reducerats till en väsentligen administrativ, samordnande uppgift. Under dessa förutsättningar fann man det uppenbarligen onödigt att utmana stora delar av opinionen genom att till radiochef utse en så att säga professionell socialist av typ Roland Pålsson, för alla känd som en regeringens handgångne man. Det var i själva verket överflödigt eftersom regeringen redan till praktiskt taget hundra procent kontrollerar Sveriges radio. För detta har man skaffat sig garantier genom att dels i radiostyrelsens arbetsutskott sätta in sex socialister mot en icke-socialist, dels tillskapa en röd och en rödare TV-kanal och dels slutligen ge radionämnden en sådan sammansättning att den icke kan fylla sin funktion att be-

vaka Sveriges radios objektivitet och opartiskhet. Att arbetsutskottet och kanalcheferna är utpräglat vänsterorienterade har länge stått klart. Beträffande radionämnden har någon oklarhet rått, men efter dess utlåtande angående barnprogrammet »Trunken» kan någon tvekan inte längre råda. Där desavouerades uttryckligen inte bara radiochefen personligen utan även radiolagen och avtalet mellan radion och staten. Genom att den politik som hittills följts av radioledningen sålunda underkänns – vilket Olof Rydbeck öppet tillstått – har den slutgiltiga bekräftelsen givits på att radiochefen i programhänseende förvandlats till nära nog en nullitet och att det i fortsättningen är fritt fram för vänsterextremistiska program i Sveriges radio. Den omständigheten att programmakaren sedermera avskedats ändrar ingenting i det förhållandet. Nämndens beslut har som radiochefen vid sammanträde med programkollegiet den 6 mars påpekade, »slagit håll på Sveriges radios policy.»

Mot denna bakgrund är det alltså uppenbart att Sveriges radio som indoktrineringsinstrument – det mäktigaste vi har – redan på ett betryggande sätt står till de vänstersocialistiska krafternas förfogande. Man kunde därför nöja sig med att till radiochef utse en något så när neutral administrativ kapacitet. Men varför just nu? Olof Rydbecks kvarstannande i ytterligare något år skulle ju, efter vad som förefallit, inte ändra något i saken. Det har sagts att TCO ville bli av med Nordenskiöld och att om radiostyrelsen, läs regeringen, ville ha honom som radiochef fick den lov att ta honom nu. Detta verkar att vara den enda rimliga förklaringen till tidpunkten för utnämningen, men föranleder genast att man återvänder till den fråga som ställdes i början av denna artikel: varför just Nordenskiöld? Finns det inte flera neutrala administrativa kapaciteter att välja på – och kanske i detta speciella sammanhang väl så meriterade?

Denna fråga måste tillsvidare, i varje fall i första ledet kvarstå obesvarad; i det andra

torde den besvara sig själv. Nordenskiöld har ett mycket hedrande förflutet i en av de stora folkrörelserna, tjänstemannarörelsen, men därmed är det också punkt. Han har ingen erfarenhet av massmedia i någon form, han är inte – hur långt man än vill tänja begreppet – någon kulturpersonlighet, och hans utförsåvor är påfallande skrala, vilket klart framgick under intervjuerna vid utnämningen. Han har med andra ord varken någon speciell saklig insyn på sitt nya verksamhetsområde eller ens några speciella representativa egenskaper. Han är en hederlig, hygglig, rättrådig och du-gande organisatör och förhandlare, personligt och politiskt ungefär lika färglös. Det är alltså av allt att döma i dagens situation idealet av en radiochef – ja till den grad att man föregrep Rydbeckes avgång med något år för att försäkra sig om detta ideal.

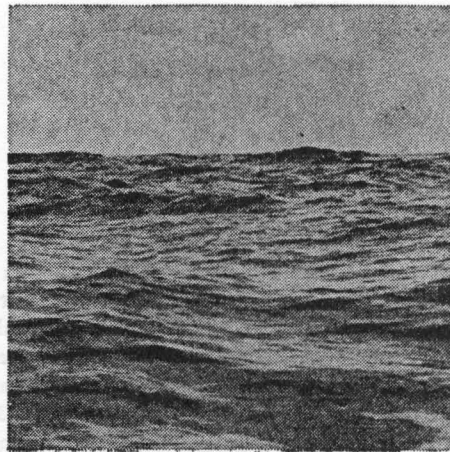
Otto Nordenskiöld tillhör den gamla adelsläkt som utmärkt sig i såväl Sverige som Finland och som frambragt så många framstående militärer, geografer och forskningsresande. Hans far var vetenskapsman och själv började han efter studentexamen läsa humaniora på Stockholms Högskola i början på 30-talet. Hans huvudämne var historia och han skrev sin trebetygsuppsats om ett så originellt ämne som planerna på att återinsätta den landsflyktige Gustaf IV Adolf på Sveriges tron. Denna utflykt i bisarreriet var dock en engångsföreteelse. Efter att ha tagit sin fil kand slog han sig på juridiken och när han blivit färdig med sin jur kand tog han år 1941 anställning i De anställdas centralorganisation,

DACO. Därifrån ledde hans väg till TCO, där han blev förste sekreterare 1944 och direktör och ordförande 1961. Han har varit, eller är medlem i ett antal social- och arbetsmarknadspolitiska organ och nämnder och har skrivit uppsatser i tjänstemannafrågor. Under sin tid på Stockholms Högskola ansågs han vara en kämpande liberal, även om han inte direkt utövade någon politisk aktivitet, men under ATP-striden tog han demonstrativt ståndpunkt för det socialdemokratiska alternativet. Sedan dess har han konsekvent vägrat att ge upplysning om sin politiska mantalsskrivningsort. Den torde emellertid befinna sig någonstans inte alltför långt till vänster om mitten.

En hagiografisk porträttör – som tursamt nog lär ha hamnat i Sveriges radio – har på tal om Nordenskiöld yttrat att även tjänstemannarörelsen har haft behov av sin Nordostpassage och att ATP-tiden var Otto Nordenskiölds Getsemane. Sådana löjeväckande resp. smaklösa överdrifter passar mycket illa ihop med Nordenskiölds försynta, blygsamma och, som det förefaller, blyga läggning. Han är en tillbakadragen natur, en utpräglad plikt- och arbetsmänniska, omusikalisk, men road av lyrik, biografier och memoarer, som söker sin sparsamma rekreation i samvaro med sin hustru Eira, förbundssekreterare inom TCO, och sina barn, gärna under skogspromenader kring semesterstugan i Roslagen.

Han är helt visst en förträfflig person. Men frågan kvarstår: varför blev just han chef för Sveriges Radio?

GU

Astra Nutrition – satsar på havsbruk.

I förnyelsens värld kommer jordbruk att kompletteras med vad forskare kallar havsbruk. Havens skördar av tång, alger, plankton och fisk blir den stora närings- och äggvitekällan som kan lämna ett väsentligt bidrag till kampen mot världshungern.

Astra har satsat på framställning av avfettat fiskprotein-koncentrat. Vid Bua på Hallandskusten ligger Astra Nutritions proteinfabrik. Produktionen är igång sedan 1966.

Redan nu intar Astra Nutrition en tätposition. Man har först i världen lyckats att i industriell skala tillämpa en kontinuerlig process, som ger helt avfettat protein. Tillverkningen inriktas under ett inledningsskede på proteinkoncentrat för djurfoder. De stora mängder skummjölkspulver som nu ingår i dessa foder i många länder kan därmed friställas för användning till människoföda.

Samtidigt pågår vid företaget framställning i mindre skala av protein avsett för människoföda. Alltjämt kvarstår emellertid en betydande del av arbetet med att få produkten accepterad och använd i svältområdena. Astra Nutrition samarbetar här med internationellt inriktade livsmedelsindustrier, hjälporganisationer och myndigheter.

Två tredjedelar av världsbefolkningen får i dag mindre protein än de behöver. Cirka 50 procent av utvecklingsländernas barn i förskoleåldern är undernärda eller svälter. De fyra miljarder människor, som beräknas födas före slutet av detta århundrade, kan inte mättas enbart av jordbruksproduktionen.

Havsbruket kommer.

ASTRA NUTRITION
ett **ASTRA**-företag